

Spoštovane gospe in gospodje
tovarišice in tovariši

Pozdravljeni v imenu domoljubnih in veteranskih organizacij občine Ajdovščina in Vipava

Ni lahko govoriti o dogodkih, ki so se dogajali pred več kot 100 leti, oziroma o dogodkih, ki jih sam nisi doživel. O razmerah, ki so takrat vladale lahko govorimo samo na podlagi tistega, kar je zapisano, in kar smo prebrali ali videli na fotografijah.

Vse vojne so zlo, so krute in neizprosne, do udeležencev spopadov vedno pa tudi do tistih, ki živijo na območju, kjer vojne divjajo. Tudi v veliki vojni ali 1. svetovni vojni, kot jo imenujemo ni bilo nič drugače. Čeprav so si po koncu prve svetovne vojne vojskujoče se strani obljuje: Vojne nikoli več ! je čas brez vojne trajal samo dvajset let. Mnogo fantov in mož je bilo tako porinjenih v vrtinec prve in druge svetovne vojne. Vojni, ki nista prizanašali nikomur ne vojakom in ne civilnemu prebivalstvu, ne vojnim ujetnikom, druga svetovna vojna še posebej ne, saj so bile želje, da v imenu ene ideologije in enega naroda vse ostale pobijejo ali napravijo za sužnje.

Danes smo na mestu, ki je še posebej zaznamovano z trpljenjem in smrtjo. Na mestu, kjer je svoj zadnji dom našlo veliko ljudi. Ljudje so bili, ruski vojni ujetniki, ki so v času vojne prenašali gorje in trpljenje, ki ga ne bi smel občutiti nihče. Bili so vojni ujetniki tisti, ki so morali v zaledju Soške fronte opravljati tista najtežja dela, da so se lahko vojaki na fronti v imenu kraljev, cesarjev in ideologij borili in umirali. Niso umirali samo na fronti, v zaledju fronte so umirali vojni ujetniki in drugi, zaradi lakote izčrpanosti in bolezni.

Ta kraj tu, smo pred petimi leti obeležili s skromnim obeležjem. Da to trpljene in ta smrt ne bi šla v pozabo, da bo jim v spomin in nam v opomin. Prav v zaledju soške fronte, verjetno pa tudi drugod je še veliko krajev, ki bi jih morali obeležiti v spomin umrlim ruskim vojnim ujetnikom in opomin prihodnjim rodovom.

Bratska Ruski in Slovenski narod sta bila v zgodovini pahnjena tudi na nasprotni bregove. Tega ne smemo več dovoliti. Tudi moja družina je to občutila, saj je moj stric, kot italijanski vojak padel spomladi leta 43 na ruski fronti. Moj stari oče pa se je v prvi vojni vojskoval v Galiciji, na srečo je preživel.

Lahko smo ponosni da sta bila Ruski in slovenski narod v drugi svetovni vojni del zmagovite zavezniške koalicije v boju proti nacizmu in fašizmu.

Veseli in zadovoljni smo, da je bil v Ljubljani ob spomeniku Sinovom Rusije in Sovjetske zveze prižgan plamen, kot delček večnega ognja, ki je bil prepeljan izpred obzidja Kremlja, kjer gori pri grobnici neznanega vojaka. Mogoče bo v prihodnosti delček tega plamena zagorel tudi nekje na Primorskem, ki so jo v prvi svetovni vojni z njihovim delom, trpljenjem in smrtjo zaznamovali ruski vojni ujetniki. V drugi svetovni vojni pa pogumni borci partizanskih enot 9. korpusa predvsem 2. bataljona Bazoviške brigade poimenovanega Ruski bataljon.

Ob prisotnosti najvišjih predstavnikov Ruske federacije in Republike Slovenije je bil postavljen spomenik slovenskim žrtvam v obeh svetovnih vojnah na območju današnje Ruske federacije. Teh naj bi bilo okoli 10.000. Spomenik, ki ga krasi napis »Slovenskim žrtvam, hvaležna domovina«, stoji v Parku zmage v Moskvi.

To so dejanja, ki v mednarodni skupnosti prispevajo k prijateljskim odnosom, spoštovanju in razumevanju med narodi.

Naj živi prijateljstvo med Ruskim in Slovenskim narodom, med bratskima slovanskima narodoma.

Srečno Rusija in srečno Slovenija.